

Onzekerheid rondom de raming

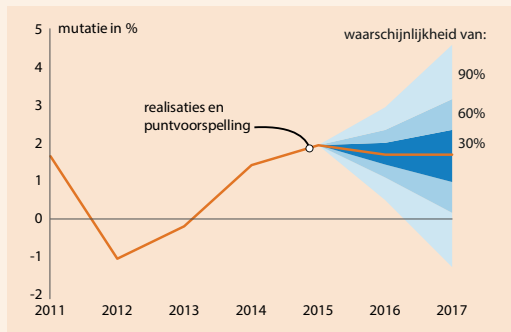
De raming kent diverse onzekerheden (a), zowel in de raming van de internationale economie, de inschatting van de stand van de conjunctuur, als de doorwerking van binnenlandse en buitenlandse ontwikkelingen op de Nederlandse economie. Onderstaande figuren maken een breder palet aan onzekerheden zichtbaar met *fan charts* rondom de puntvoorspelling voor de bbp-groei, HICP-inflatie, werkloosheid en het feitelijke EMU-saldo. De oranje lijn betreft de realisaties (2011-2015) en de puntvoorspellingen – de meest waarschijnlijke voorspelling – voor 2016 en 2017. Rondom het centrale pad wordt een waaier van betrouwbaarheidsintervallen getoond, waarbij de uitkomsten waarschijnlijker zijn naarmate ze dichter bij de dikgedrukte lijn liggen:

- 30% betrouwbaarheidsinterval dat loopt van het 35-65e percentiel, donkerblauw gebied,
- 60% betrouwbaarheidsinterval dat loopt van het 20-80e percentiel, donkerblauw + blauw gebied,
- 90% betrouwbaarheidsinterval dat loopt van het 5-95e percentiel, inclusief lichtblauw gebied.

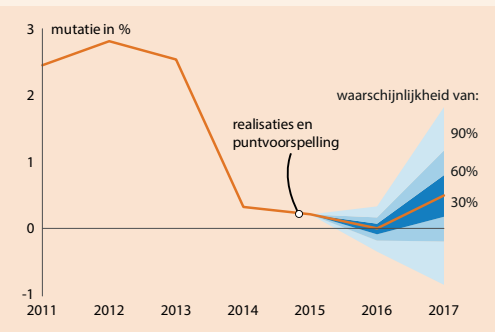
De kans is kleiner dan 20% dat de economie in 2017 in negatieve groei cijfers terechtkomt. Voor 2016 is het risico op prijsdaling reëel (ongeveer de helft), dit neemt in 2017 af tot een derde, vooral door licht oplopende olieprijsen. De derde figuur laat zien dat de kans kleiner dan een vijfde is dat de werkloosheid volgend jaar onder de 5% uitkomt. Het EMU-saldo, dat uitgebreid wordt toegelicht in hoofdstuk 3, heeft een kans op een surplus van meer dan 35%.

Onzekerheid rondom de raming geïllustreerd met fan charts

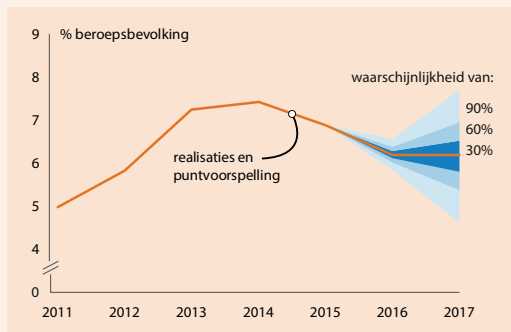
Bbp-groei

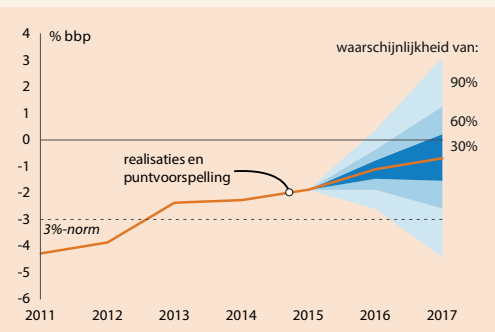
Inflatie (HICP)

Werkloosheid

EMU-saldo

Bron: CBS, eigen berekeningen ([link](#)).

(a) Zie voor een toelichting Wind, J. de, K. Grabska en D. Lanser, 2015, Onzekerheid rondom CPB-ramingen, in kaart gebracht met *fan charts*, CPB Achtergronddocument ([link](#)).